

GIÁ BÁN	
BỘNH PHÁP	NGOẠI QUỐC
1 năm 1.500	2.000
6 tháng 750	1.000
3 tháng 400	500

Mua báo phải trả tiền trước.
Thẻ và tem dán ghi cho là: **TRẦN ĐÌNH PHIÊN**.
Ai đóng quảng cáo
về rừng thì thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

CHUYÊN TIẾM CHÀ BÁI
HUYỀN - THỰC - KHANG
Qua - 17
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

BẢN QUÂN
Đường Dảng-Na, Huế
Giấy thép số 82
Giấy thép TIẾNG-DÂN - Huế
Hộp thư số 31.

Đưa chỗ ngã ba
cáo văn-dô xã-hội
phân-vân, báo-giới
chính là cái ngón tay
trò đường vậy.
(Victor Hugo)

NHÀ LÀM BÁO CÙNG NGƯỜI ĐỌC BÁO

Bản báo ra đời hơn nửa năm nay, khắp cả đồng bào trong nước, bất kỳ giới nào, đều có lòng chiều cổ, phần lo mọi dụng khiếm khuyết, phần thì hoan cảnh khó khăn, kể thì giúp về đường lưu thông, kể thì giúp về đường tin tức, lại có người trung cáo đều họ đều kia, đối với bản báo, thực đã tỏ một cái ý ân cần đặc biệt. Ông Khổng-tử có nói rằng: « Công đức không khi nào ở chỗ cái, sao cũng có lòng giềng » (đức bất cố, tất hữu lân). 不 是 有 德 必 有 鄰. bản báo rất lấy làm cảm ơn, và cũng nhân đó mà biết rằng chân lý gốc ở trong lòng người, mà công luận không khi nào tiêu diệt, thật là một điều không những riêng về bản báo thêm lòng khích khuyến, mà chung về phần quốc dân, cũng này được một cái chỗi hy vọng chất đĩnh về sau, tấm lòng sôi sảng của đồng bào, thật không khi nào quên được vậy.

Mục đích và tôn chỉ của bản báo, mấy bài xã-thuyết trong các số báo đầu (1, 2, 3, 4 ra tháng 10-11-1924) đã bày tỏ rõ ràng, những nhà đọc báo mà ở về về đường tình thần cũng thực hành, có lẽ đã hiểu thấu rồi, không phải nhắc lại, duy có một điều cần phải thưa cùng anh em chị em là: làm báo là một việc khó, mà đọc báo cũng không phải là việc dễ.

Các nước văn minh đương ngôn luận có quyền tự-do, mà trong quốc dân có lãnh chất ham mê tờ báo, và trong thị trường, xem tờ báo như một quyền sử Hiện-thế (見世權). Vì vậy nên những người ra mà chủ-tri một tờ báo, phần nhiều là nhà đại chánh-trị, đại ngoại-giao, đại văn-báo, đại giáo-dục, học-thức cao sâu, kiến văn lịch duyệt, đem những điều sử-dắc cùng những việc đã kinh-nghiệm mà công hiến cho công chúng, đương thế chúng gai, biến người sống gió, cho đến nhân tính thế có, quốc-kế dân-sanh, chỉ về rõ ràng mà bình-luận lại chánh đáng, bởi vậy cho nên trong nước gặp một hai cái văn-dô quan-trọng, không kể đường cuộc doanh-tay trường mất, cho là rắc rối, chưa phân biệt được mối manh, ở trong xã-hội, lóa lạng mờ đen, con đường phân-vân, chưa biết đường nào mà xu-hướng, mà chỉ một đôi bài phê-bình trên tờ báo, lời ngay là phải chỉ lối đem đường quốc-thị nhân-dân mà tuần hành, nhân tâm theo đó làm qui-phu, hạn vận nước nhà nhờ đó mà mở mang. Nước Mỹ mà có cuộc

phóng-nổ, nước Pháp mà có cuộc cách-mạng, cho đến cuộc duy-lân của Nhật-bản, cuộc dân-quốc của Trung-hoa, cái công nhà báo không phải là nhỏ. Người ta cho nhà báo là cách-mạng bằng máu đen (bác huyết cách-mạng) thật là một thứ cách-mạng rất hòa-bình mà kẻ công ra có lẽ hơn cả gươm cả súng. Ông Nà Phá-Luân nói rằng: « một vạn quân không bằng một tờ báo » thật là một lời kinh nghiệm vậy. Cái giá-trị tờ báo là thế, cái công hiệu tờ báo là thế, nên làm báo không phải là việc dễ. Nhưng đó là nói về báo các nước, còn nói về báo giới ta, mà như là về xứ Trung-kỳ thì cái khó lại gấp mấy lần.

Ở trong Nam-kỳ, thoát ly cái chánh thể Trung-ương mà theo chánh thể thuộc-dịa hơn năm mươi năm, ở Bắc-kỳ thì ngoài biểu-diện còn có gián-tiếp một đời việc (về thời hạn danh tước của người mình, muốn có bằng sắc nên còn liên với Trung-kỳ, chỉ vì một điều đó), còn bên trong thì cũng gần như Nam-kỳ, xem một bộ luật mới thi biết. Duy có Trung-kỳ thì cũ không ra cũ, mới không thành mới, đều gì nà lợi cho kẻ có quyền thế, thì cho cũ đến đâu, cũng dẫn cho làm quốc-luật, đều gì mà không lợi cho nhà quyền-thế, thì dầu cho có ích lợi cho công chúng, cũng không được thi-hành. Quốc thị đã không rõ ràng, thì đường ngôn luận cũng vì đó mà ngày thêm chật hẹp; huống thử nay lại chưa có một tờ báo, mà ngày nay mới có một tờ báo lại là tờ báo của dân, thì hoàn cảnh ra thế nào, không nói anh em cũng đã rõ (1).

Tình cảnh như thế mà bản báo lại bắt đầu xuất hiện, đưa đất kinh-dó này, kẻ trông đều họ, người buộc đều kia, lại phần nhiên trong dân gian trách vọng những đến lấy trời nữa. Ông Mạnh-lữ có nói rằng: « Muốn làm cho thỏa dạ riêng mỗi người, thì không sao cho đủ ngày được », (nhân nhân nhi duyệt chí, nhật diệt bất túc hỷ). 人 而 足 之 日 亦 不 足 也. ấy vì thế mà bản báo phải đứng vào cái địa-vị cột đá đến giống từ bể sóng gió, ngăn tay chúng chi, muốn mắt dóm vào, không những so với tờ báo các nước, không thể đua theo, mà sánh với bạn đồng-nghiệp trong Nam ngoài Bắc, cũng tự nhận là có bề kém sút, song bản báo tin là cho đồng bào

(1) Theo đạo luật ngôn-luận mới ban hành ở Trung-kỳ và Bắc-kỳ thì quyền ngôn-luận lại chật hẹp hơn trước làm

VĂN-VĂN

Thơ năm mới
Đốt pháo châu xuân tiếng nổ dưng
Bất bình vang dậy khắp non sông.
Tiêu nêu đất Việt muốn dân mới;
Giống trống trời Nam mây nhấp nhùng.

Linh sàng tổ tông phủ hộ với
Di đoàn ma quỷ quyết trừ xong.
Giống Hồng giống Lạc hàm lâm triệu
Hương lửa nghìn thu vẫn dưng.

Đuơng-Khai

Thơ mừng tuổi Nước Việt-nam
Tuổi nước Nam ta đã mấy mươi
Dân mừng tuổi nước cũng buồn cười.

Dinh, Lê, Trần, Lý thay nên xã,
Nguyễn, Tống, Minh, Thanh trái cuộc đời.

Con cháu rồng tiên mười bảy triệu,
Bạc vàng non biển tám phương giới.
Bốn nghìn năm lễ già như thế,
Già thế sao còn nết trẻ chơi.

Độ-phu
Nếu được ra tay chống ngược dòng,
Một mình cày băt cũng lo xong.
Đẹp tan giòng tố đánh tay lái,
Chờ hết bà con lại bẻ dòng.

Tế độ một thuyền ở sẵn có!
Ba-dào mây trận, thế như không.
Trông sao mai một vẻ bờ bên!
Chứng bạn rồi đây mới biết ông.

Tuyết-Đào

Anh liêu
Miễn cho có gạo bỏ vào nồi,
Nào khóc nào than cũng nước ai.
Kể trộm chửi hoai nêo mấy chết,
Tốt quan (1) người cũng kẻ thấy người.

Thiệt thà cho làm cùng thành đất,
Giàn xân xem ra cũng sướng đời.
Bia xân sử hay nào chẳng kể,
Miễn cho có gạo bỏ vào nồi.

hồng-ước Ng-ước quốc

(1) Câu ngạn ngữ của tiểu ma hoán thể tiểu ma, báo quan ngà tự vị chi.

một lời là: dầu cho thế nào, bản báo là đứng về một dân thì sống chết cùng lấy phương diện quốc-dân làm chủ chốt. Tóm lại một câu là từ Trung-kỳ thuở nay chỉ có Chánh-phủ nam-triều, Chánh-phủ bảo-hộ mà dân gần như dè-rò (zéro), nay Chánh-phủ đã biết nước Nam là có dân, mà dân cũng có người đã biết mình có quan hệ đến nước, bản báo nhân thời thế yêu cầu công phong triền thời xác mà xuất hiện thì sống được ngày nào, cốt làm bạn với quốc-dân ngày ấy, không thể thấy khó mà ngã lòng, ấy đó là thiên-chức của bản báo đối với quốc-dân mà cũng chính cái bản-sắc của bản báo vậy.

VĂN-ĐỀ HIỆN-PHÁP

Hiện Pháp
Hai chữ dân-quyền, ngày nay, trừ phi những nước còn nhốt kín trong vòng chuyên chế hủ-bại hay bị hung trong cảnh ngu muội dã-mạn, thì ở đâu cũng đã phải công-nhận là chính nghĩa. Nhưng các quyền của dân ấy muốn bảo toàn thì dựa vào đâu? Hoặc có k i quốc gia xâm phạm đến quyền lợi của nhân dân thì lấy gì mà hạn chế?

Vì lẽ ấy mới đặt ra Hiến-pháp. Hai chữ hiến-pháp, chữ Pháp gọi là (Constitution). Chữ Tàu thì ngày xưa chữ Hiến-pháp chỉ nghĩa là pháp luật hoặc pháp-lệnh, mãi từ năm 1867 ông Gia-đương-hoàng-chi người Nhật bắt làm quyền sách « Lập hiến chánh thể lược khảo » thì chữ Hiến pháp theo tân danh từ mới xuất hiện ở Á-dông.

Hiến pháp là gì? Hiến pháp là cái khuôn phép của một nước, là cái luật làm cơ sở cho chính sự một quốc gia. Hiến pháp phải qui định quyền hạn mọi người trong nước, từ quyền hạn người thống trị, quyền hạn các cơ-quan cho đến quyền hạn của nhân dân. Trong các nước chính thể chuyên chế thì vua là chủ-tể, nước là của riêng nhà vua, nhân dân là những vật vua muốn dùng về việc gì thì dùng, là những món nô lệ, vua phân gì phải theo thế, chứ trong nước lập hiến, vô luận là nước quốc-chủ hay nước cộng-hòa, ai cũng có quyền lợi nhất định của mình, thiếu đi không được, thừa ra không xong, không ai xâm phạm được của mình, mà mình cũng không xâm-phạm được của ai, chính phủ phải kính trọng quyền lợi của nhân dân, mà nhân dân, cho đến anh nghèo cùng, cũng có quyền giám đốc chánh phủ. Nói tóm lại thì Hiến pháp là hạn-dinh những quyền lợi và nghĩa vụ của quốc-gia cùng của nhân dân vậy.

Những quyền của nhân dân là: 1- quyền tự do, 2- quyền bình đẳng 3- quyền sở hữu. Quyền tự do thì thường chia ra nhiều trạng thái như là: tự do cá nhân (liberté individuelle), tự do tín ngưỡng (liberté de religion), tự do tư tưởng (liberté d'opinion), tự do giáo dục (liberté de l'enseignement), tự do tập hội (liberté de réunion), tự do kết xã (liberté d'association), tự do lao động (liberté de travail). Quyền bình đẳng thì có ba trạng thái: bình đẳng về công dân (égalité civique) bình đẳng đối với pháp luật (égalité devant la loi), bình đẳng đối với thuế khóa (égalité devant l'impôt). Còn quyền sở hữu là cái gì của mình, mình được thừa hưởng, nếu ai xâm đoạt thì mình có quyền chống cự.

Nghĩa vụ của nhân dân thì đại khái phải: di luih để chống giữ cho quốc gia vấp ai phục tùng pháp luật. Các quyền của quốc gia là: quyền lập pháp (pouvoir législatif) quyền hành pháp (pouvoir exécutif) quyền hành chính (pouvoir administratif), quyền tư pháp (pouvoir judiciaire). Quốc gia có quyền lập pháp, nghĩa là làm ra pháp luật. Nhưng quốc gia muốn đặt pháp luật gì cũng được, sao? Không. Trong sách Luật (1) trong nói rằng: « Quy n quốc gia có pháp luật ha-chie » thì ông ta là quốc gia lập pháp có thể đặt những luật nọ mà không thể đặt những luật kia, lại có nghĩa là khi quốc gia đã đặt ra một luật gì thì một thiết pháp nào theo luật ấy mà động tác thì hành.

đặt luật nọ mà không đặt được luật kia? Đó là các phái học về chủ nghĩa cá-nhân thì những quyền lợi cá-nhân tự nhiên là to, người ta đã vốn có trước khi có xã-hội, có quốc gia, quốc-gia phải kính trọng mà không được đặt ra luật gì xâm phạm đến. Không những thế, quốc-gia lại phải lập ra pháp luật để bảo hộ các quyền lợi ấy nữa. Nói tóm lại là trách-nhiệm của quốc-gia không phải là tiêu-cực mà thôi, mà lại phải tích-cực nữa. Theo các phái học về chủ nghĩa xã-hội liên-dải thì cũng kết luận như vậy, nhưng họ giải thích rằng cái sự hạn-cự quyền-lực đó không phải là đối với quốc gia mà chỉ đối với những người cầm quyền bình. Những người cầm quyền bình, cũn, như những cá-nhân thường có nghĩa-vụ đối với pháp-luật, lấy lẽ xã-nội liên-dải làm căn cứ, nên phải đem tài-lực để phát triển cái lẽ liên đại ấy; họ đã có quyền lực lớn, thì họ phải đem quyền-lực mà thực-hành cho hợp với lẽ liên-dải ấy. Vậy nên họ cứ có thể đặt ra những luật có thể đạt mục-dịch ấy, mà kuong thể đặt những luật thương phạm đến.

Vì làm sao khi quốc-gia đã đặt ra luật gì thì nhất thiết phải tuân theo luật ấy? Hai phái về chủ nghĩa cá-nhân và chủ nghĩa xã-hội liên-dải đều nói đến đây cũng kết-luận như nhau, chỉ thuyết-lý có khác nhau mà thôi. Phái trên thì nói rằng pháp-luật là pháp luật, không phải vì pháp-luật đặt ra là theo ý quốc-gia, mà chính vì pháp-luật đặt ra để bảo hộ quyền lợi của cá-nhân vậy. Bởi thế nên quốc gia đã phải kính trọng quyền lợi của cá-nhân thì cũng phải kính-trọng pháp-luật, mà cái gì phạm đến pháp-luật là phạm đến quyền lợi của cá-nhân. Nhà lập-pháp phải làm thế nào mà ngăn ngừa và trừng-trị những kẻ lạm quyền, mà các cơ quan trong quốc-gia, đến cơ quan lập pháp cũng không được làm đều trái luật.

Còn theo chủ nghĩa xã-hội liên-dải thì pháp-luật sơ dĩ có quyền-lực cưỡng-bức, không phải vì ý của chính-phủ mà chính vì nó thích hợp với lẽ xã-hội liên-dải. Nếu một cơ quan nào của quốc-gia, nghĩa là một người nào có quyền-bình mà làm đều trái luật, thì người ấy phạm đến cái lẽ xã-hội liên-dải, mà phạm đến lẽ xã-hội liên-dải, là phạm đến cái pháp-tắc căn-bản của xã-hội vậy. Hiến-pháp đã là qui-dịnh quyền-lợi và nghĩa-vụ của nhân dân và của quốc-gia, vậy một nước nào không có hiến pháp thì những nghĩa-vụ không ai nhân cả, mà những quyền lợi thì thế nào cũng không tránh-khỏi sự xung-đột lẫn nhau: nước không có hiến-pháp, thì chỉ có nước con theo chế độ dã-mạn hoặc là những nước đương trong chính thể chuyên-chế.

Hoa-Trung

Bản báo không nhận bạc gửi về việc cứu tẻ nữa

Bản báo tiếp được thư ông Nguyễn-Trác (Nghi-viên phó Hội-trưởng Hội-dồng cứu tế Thanh-hóa) ngày 6 Février này, nói rằng: Hội-dồng cứu-tế tỉnh Thanh-hóa tháng 12-1924 này thành toán sổ sách định chỉ sự quyền. Vậy từ ngày 15 Février trở đi, bản báo không nhận tiền và mất đi sự việc cứu tế nữa (đã đăng trong số báo 33 ra ngày 15). Vậy còn việc gì gởi thông ra Hội-dồng cứu-tế, hoặc gởi cho quan sự địa-phương chuyên-đại, cầu, thì trong khoảng tháng này.

XEM-TƯỚNG

Trong khoảng tháng Octobre 1924 có ba người Âu-Đô, từ mấy tỉnh phía trong đi ra, đến Huế có ở lại mấy ngày. Ba người ấy là ba thầy xem tướng. Tôi có được gặp một thầy xem tướng ở đây. Nguyên một hôm tôi ngồi chơi nhà một người bạn. Câu chuyện « đời » vừa lan man chưa được vài phút, thời bỗng chốc có một người hình giạng lo lớn, mặt đen, lông mày rậm, đầu vẫn một vành khăn to tướng, xô cửa bước vào, không chào hỏi gì liền đỡ một cái kẹp giấy cầm ở tay, lấy ra một tập vừa giấy vừa danh thiếp, rồi vất cả lên trên bàn. Chúng tôi lấy xem, thì thấy tên người này có, tên người nam có, mà đều là tên những bức tai mắt, quyền cao chức trọng, ở các xứ cả. Giấy này, danh thiếp này, cũng chúng nhân rằng người Âu-Đô này là một thầy xem tướng rất giỏi. Chúng tôi đương chăm bươi đồng giấy và danh thiếp để đọc, thời ông thầy đưa tay nắm chặt lấy bàn tay phải của người bạn tôi, trông vào bàn tay mà nói rằng:

« Vous bon, moi dire bon; vous mauvais, moi dire mauvais. Pas facile, uein? Vous beaucoup bon cœur, vous beaucoup intelligent vous beaucoup travailler. Mais, vous pas beaucoup touché. Année proche, vous beaucoup gagné chance. Moyen moi payer bien, moi dire tout » (tất thời tôi nói tốt, xấu thời tôi nói xấu, ông đương dẫu nhẹ nhàng bực bực, làm việc nhiều lắm, nhưng xưa nay chưa được việc gì là thỏa chí. Sang năm, ông sẽ gặp được chuyện hay. Nếu ông trả tiền khá cho tôi, thời tôi nói hết cho ông biết). Thầy này, hay dở chưa biết, cơ cách xem tướng thì bực bực trả lại.

Bạn tôi vốn người học rộng, lòng thành, xưa nay trải troc với cuộc đời đã gần 30 năm, đặc biệt vẫn chưa ra bề, song mỗi số nguyên trên thế cuộc thời mệnh mỏng như tờ như bẻ, mà sức hành động lại phải có cường có lực, nếu chỉ trong vòng lý tưởng thường hay mơ mộng tưởng đến một Tạo-vật có tay có chân, đến một Vô-trụ có số có mạng. Lại thêm việc bói toán, tai nghe rất dễ nhiễu, mà mắt thấy thời thiệt tình chưa. Muốn nhân dịp này để thí nghiệm một lần, bên một cái lấy một đồng bạc, vãi ra giữa bàn mà rằng (bạn tôi và ông thầy đương khi đối đáp, hành động liếng lả lơi bời, song ở đây tôi xin thuật lại bằng tiếng ta cho dân tiện):

« Thầy nói tôi có mấy đứa con, mấy anh em trai, mấy chị em gái, xem thử nào. Bà tôi từ cách vãng vàng, quyết đoán không ay thần từ, không hay rui sọ. Bạn tôi hỏi ông thầy như thế, ông thầy bùa đưa cặp mắt trông ở ông chúng vãng mà mắt bạn tôi. Bạn tôi cũng đưa cặp mắt trông chẳng chẳng vào mắt ông thầy. Tôi ngồi bên cạnh, thấy họ ông thầy hơi nằng. Được một chặp, ông thầy bèn đổi câu chuyện mà rằng: « Tôi xem tướng ông sang năm sẽ được một chuyện thình chình lần. Tôi muốn đoán rõ ràng, là chuyện gì cho ông. Vậy ông này vào buổi này một mảnh giấy, viết ngày, tháng, năm, nào ông sinh, mấy vợ, mấy con,

T. D. N.

Công - tức đi ra một mình lừng

Nhà nào muốn đi Hanoi không cần tiền tiêu, thì nên viết thư về Bưu điện Thành N. 39 bis Rue Neyret (đầu ngã tư Hanoi), rồi mới tới các xe đạp, chỉ có 1100 tỷ có bán đủ các xe đạp 16t, mới có thể đi được từ Nam chí Bắc. Các thứ pha trộn giá rất hạ nhà buôn tính giá riêng. Ngày nào cần dùng thì gửi một cái timbre 5 xu, về cho M. Tait-Hieu Truong trong 12 tiếng đồng hồ lập tức có bộ lịch để bicyclette automoto 4 luxe 415 tourisme 725

• Monet et garten tourisme	375	Routière	525
• Leclercf tourisme	615	•	695
• Ghebert	• 455	•	455
• La Loure	• 475	• rouu	475
• New Empreint	• 505	• 525	• 485
• Loiseau	• 385	• 385	• 365

không chịu vào then thùng, không
 chịu đi vào mà cầm rúc như vậy.
 — « Xin cầm ơn công tử. »
 Khi qua đường cần người la hét
 dẹp ra hai bên để công-tử đi.
 Nhưng ra ngoài đường thì thấy có
 hai đứa trẻ cứ đi theo sau, lèo đèo.
 Công-tử quay lại, thì một đứa hỏi
 rằng :
 — « Bấy giờ ngài đi đâu thế ? »
 — « Đến nhà mẹ Ca-ri-na. May
 biết nhà mẹ ấy không ? »
 Một đứa cười phì lên, một
 đứa thì hỏi lại :
 — « Ca-ri-na, em có già không ? »
 — « Phải, mẹ ấy già lắm. »
 — « A, phải rồi, mẹ Mă-ni-na đã.
 Mẹ ở đầu làng đường kia, để chúng
 tôi dẫn ngài đến, Phê-ca nhé ? »
 — « Chắc ngựa đây ai giữ ? »
 — « Mẹ Lê nó đấy. »
 Phê-ca cũng băng lên, rồi cả ba
 người đi đến nhà Ca-ri-na.
 (Còn nữa)

COMPATRIOTES VISITEZ LA PHARMACIE PHAM-DOAN-DIEM A TOURANE

Đặt cho vườn, lập hàng buôn;

Ba mẫu vườn, theo sông cũ;

Cắt nhà máy, lập trại cưa;

Đánh giầy dĩa, cũng là gạch;

Lập hàng dệt, nội vựa dầu;

Năm năm dầu, không ăn thuốc;

Mấy năm kẻ, sẽ linh thần;

Đất sơn điền, lại Rạch cắt;

Chợ lớn hạt, thuốc Châu thành;

Chỗ hội rãnh, tòa Tân đạo;

Cùng nhà báo, chỗ thông

Thương;

BUI-HUU-LUONG

mở điện nghị.

CÙNG KHÔNG LẠ CHI

Xưa nay các ngài đầu đầu cũng biết hiệu chúng tôi chỉ bán hàng to lớn, vác, vác, vác, hàng Tây, hàng Tàu, hàng Việt-Nam, hàng tạp hóa, mà nay lại thấy bán đầu thì lấy làm lạ, nhưng cũng không lạ chi.

Nguyên chúng tôi nay có làm đầu-tay hàng đầu "A TẾ A HỮU ĐOAN CÔNG TY" (Cố Franco-Asiatique des Petroles) là hàng đầu rất có tiếng cả hoàn cầu, bán đủ các thứ dầu hỏa như là:

Dầu hỏa hiệu "Con Sô" dùng rất sang trọng.

"Cá Gáy" sáng rất khỏe mắt.

"Cá Mào" thấp hết sức đơm.

"Hoa thị" bán thêm cái rẻ.

LẠI CÓN CỎ Dầu Essence Shell tốt nhất bậc đồng thấp đèn manchon, chạy xe điện, dầu bulie M. C. C. và các thứ dầu để chạy các máy, máy in, máy cưa, máy điện v.v.v.; dầu trừ mối, dầu trừ rết, dầu để bôi trơn, đèn đèn hiệu Tăng-Mao (Bougie "Couronne") là đèn củ, bạch lập (paraffine) dùng để đèn đèn đến đèn; đèn Manchon hiệu Tito Landi. - Lại biết sửa các thứ đèn dầu và đèn manchon rất tài tình lành lẹ.

Giá cả thực thà, tiếp rước tử tế, bán sỉ bán lẻ đủ cách, ai là quý khách biết thương người đồng bào Việt Nam ta mới bước đến lên đường thương mại, xin chúng tôi đến hiệu chúng tôi là hiệu:

AN-NHON

Rue Paul Bert Hố (Bà) hàng tạp

Quai Đống Ba Huế Bán dầu đèn

Téléphone N° 59

Gửi thơ, mandat, colis đến AN-NHON Rue Paul Bert (thị trấn) M. Nguyễn-nhơn-Cung

Gửi thơ, mandat, colis đến AN-NHON Quai Đống Ba Huế (thị trấn) M. Bửu-Bác

Cửa Cáo, Nguyễn-nhơn-Từ

CUỘC THI QUẢNG CÁO của hiệu HƯƠNG-KY

Các kiểu vẽ dự cuộc thi mới được 24 kiểu, còn các bài thơ mới nhận được có 20 bài cho nên chưa đủ giải thưởng, vậy xin gia một hạng hai tháng nữa để các nhà văn-sĩ và các tay mỹ-thuật có đủ thời giờ mà giúp quảng cáo cho việc công nghệ nước nhà.

HƯƠNG-KY Photo Hanoi
Cần bịch

NGUYEN-VAN-THONG DIT TAN-THANH

Faifoo - Annam

Entreprise des travaux en Annam
TRANSPORT D'AUTOMOBILE
LIBRAIRIE CHRONIQUE EPICERIE CHARCUTERIE

Bảo lãnh cửa nhà và kiến lương đạo lộ.

Buôn bán tạp hóa và cho thuê xe điện.

LIÊN-THÀNH

ĐÔNG-PHÁP SẢN-VẬT

Cổ phần hữu hạn Công-ty.

Tư bản 133.500.000

Tổng Giám đốc: Saigon
Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Phân Giám đốc: Phan Thiết
Phân Giám đốc: Phan Thiết

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Trí

có bán sỉ và bán lẻ đủ thứ thuốc Tây, y như mấy Đại - dược - phòng Langsa ở Saigon vậy.

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Trí

có bán thuốc trị về bệnh TIẾM-LA đã nổi danh, thuốc này uống khỏi chích. It tốn hao, lại kén dao.

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Trí

có bán thuốc trị về bệnh GHỀ - CỐC, CHUM-BAO, nặng nhẹ thế nào, uống vào sống hết.

Nhà thuốc Nguyễn-vân-Trí

là ngôi hàng Đông-ban là nên chữa cổ, vì là của người Annam mình lập ra, và buôn bán không thua gì các Nhà thuốc Tây lớn khác, ở trong xứ ta.

Xin con Hồng cháu Lạc, nhớ đến Giếng Lạc-Hồng

NGUYEN-VAN-TRI

BẢO-CHẾ-SU

MYTHO

(Cochinchine)

Telephone N° 32

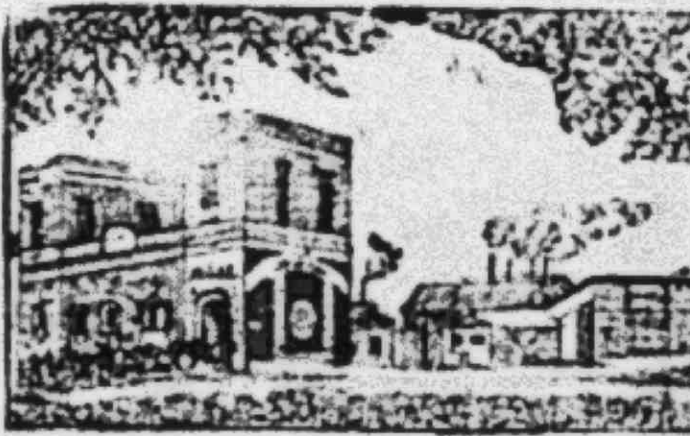
Adresse télégraphique PHARMATRI

TÂN-LOI TAILLEUR

120, Rue d'Espagne SAIGON

Máy đồ tây phục, theo kiểu kim thời, đã khéo lại man, laine nỉ đủ thứ.

TO NHẬT Ở ĐÔNG-PHÁP

CỦA NGƯỜI ANNAM

Bản sở chuyên chế các thứ peintures ordinaires, laquées, vernis essence de térébenthine, cire à paquet, chromo - encastrique, couleurs pour peintures et à la chaux etc. . .

marque "RÉSISTANCO"

Hàng thực tốt giá thực hạ.

Envoi de catalogues et échantillons sur demande.

NGUYEN-SON-HA, Fabricant

Bureau: 46 B^d - Amiral Courbet HAIPHONG

Usine: Route de Lach-Tray

Adresse tél. Sonha Haiphong - téléphone 208

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN LỢI

138-140, B^d Tổng-đốc-Phương (CHOLON)

Bản hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tân, hàng Thượng-hải như là: lãnh, xuyên, trừu, cầm-nhung, cầm-châu v. v. . . Hàng thiết tốt, thiết bền, hàng nhuộm de - mầu đến rằn không hề sợ phai trở. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhật-bản v. v. . . Khăn dệt đầu rút và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.

Trừ bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bản hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0\$ 75 tại bản hiệu - mua sỉ có huê-hồng.

Bản hiệu buôn bán đủ mọi thứ hàng cũng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thư thương-nghị

TÂN LỢI

138-140, B^d Tổng-đốc-Phương Cholon

Người Nam xin hãy giúp người nước Nam.

Hiệu chúng tôi có bán đủ đồ tạp hóa và hàng tơ, lụa, nhất là đồ ăn mặc theo ki-mô-lô-ciu (kimono) Register. Chemises, Pyjamas, Giầy, v.v. mầu văn-vân, đủ hạng.

Làm đầy đủ như hàng lớn ở Saigon và ở Hanoi bán xe máy và đồ phụ tùng nhiều kiểu đẹp và chất giá phải chăng.

Làm đầy đủ cho hãng Etablissements Indophono ở Hanoi (Agence pour le Sud Annam) bán máy hát và đĩa hát cải lương hiệu Victor và Odéon (con chó nghe tiếng nói trong máy mà biết tiếng của chủ nó là một thứ đĩa rai rai có tiếng mà đóng bảo ta ưa đúng bấy lâu nay. Lại có trở bán sức gỗ cắt nhà Táp-Mô và Danh-Mộc ở xa, ai có cần dùng đến gì xin cứ viết thư thương-nghị, chúng tôi sẵn lòng hồi âm lập tức.

Nay kính

Bazar LA CONFIANCE d'ITINHANH

(Annam) Nhương

ĐANG-LONG-CHAU, Directeur

BÁN BUÔN ĐI KHẮP CỎI ĐÔNG-PHÁP

Thuốc đông hạng 6 lạng

Thuốc đánh hạng 3 lạng

Mua buôn tính giá

riêng

Thuốc lão "Hoành Phát"

BÁN TẠI HIỆU:

LY SENG BAO

42 Phố hàng bồ HANOI

Giấy nói số 230 Hanoi số 41

THAY ĐỔI MỚI RỒI

Nhà hàng của tôi trước ở Ninh-hóa nay đã đem về Nha-trang đường N° 1 trước mặt nhà hàng máy nước đá của hiệu Stad.

Nhà hàng chúng tôi, buôn bán tạp hóa, đủ các thứ ăn mặc: hàng tàu, tây, nam, bắc. Có bán vật hàng làm nhà cửa như: Yô-gạch, v.v. v.v., có xe bò cho mượn chở hàng hóa, và lãnh hành các công trình. Lại có Garage để sửa xe hơi. Dủ thợ sửa các thứ máy, có thợ rèn, rèn đồ nông nghệ bán nữa. Có bán khoan, bán tiện v.v. v.v.

Xin các ngài chiếu cố cho người đồng ban được một phần quyền lợi bản hiệu xin cảm ơn đời.

ĐỒ-TRÁP, hiệu nhà là ĐỒ-VINH-LONG d'ITINHANH

Commerçant NHA-TRANG

Thơ và giấy thép xin đề: Mr VIÊN-XIN

Entrepreneur à NHA-TRANG

PHARMACIE PHAN-VAN-GIAO

HIỆU BẢO-CHẾ

THANH-HOA

ANNAM

Là Hiệu Bảo-chế thuốc tây của ông Phan-văn-Giáo, nguyên bảo chế gạch y-tế, độc-lực tỏ rệt lên.

Có đủ các thứ thuốc rất tốt và thật tươi của các nhà đại dược-phòng trừ danh bên Pháp chế ra chuyển tàu nào cũng có thuốc mới gửi đến.

Bản giá rất phải chăng vì những phụ phí vô ích, đều giảm bỏ cả, mà chủ nhân bao giờ cũng sẵn lòng mách bảo các bệnh nhân trong lúc cần cấp mà chưa mới kịp hay mới không được quan thầy thuốc.

Đồng bào ta nên chiếu cố, trước là được thuốc tốt, sau vừa được vui lòng giúp một người Việt-Nam.

CÁO BẠCH

CHÈ ĐẬU XUÂN

Cẩn dùng nhiều người làm Đại-lý để bán chè, phở, Tiễn-long, hoặc ăn lương, hoặc ăn hoa-hồng, ai muốn làm mới đến Tổng-cục chăm chú.

Hương càng được lửa càng nồng.

Rượu xem phở đã thỏa lòng ước ao.

Một mỗi ly 8 triệu b. chè tiêu thụ một năm ở trong cõi Đông-pháp, 20 triệu đồng bào ta đã bỏ chìm đắm về tay người ngoại hương thụ hơn 4 triệu năm nay. Bản thương nghiệp Tiễn-long thương đôn đốc chúng tôi có lợi kinh trình các quý khách chiếu cố dùng thứ chè Tiễn-long tự nhiên hương chè, bản hiệu chuyên môn bán hơn 15 năm trời, nay đã được hoàn toàn công hiến, cũng đủ 2 thứ: Liên-tê và Ô-long, chè gỏi, chè hoa, giá bán phải chăng, bán buôn rẻ hơn.

Hương vị chè đặc biệt như sau này:

1 - Thứ này là tự nhiên hương? Mới thêm thành nhà ngon bởi như môi cơm vữa mát vừa hợp vệ sinh, uống xong trong cổ có mầu mát ngọt có kinh nghiệm thì mới có giá trị, không như các thứ chè bại thiện kia.

2 - Thứ này là nguyên chất, chè Tiễn-long được 7, 8 nước, uống và nước chè 2, 3, 4 nước ngon, đọng cặn đậm đà, không như chè mới ngả kia.

Chè Tiễn-long nguyên chất, đã có giấy thi nghiệm tại tòa thí nghiệm nhà nước, chè Tiễn-long không có tí chất độc nào cả.

3 - Các quý khách dùng chè Tiễn-long lợi một thành hai, vì là một ấm chè khác 10 phần, mà chè Tiễn-long có 5 phần đã, là một ấm chè, nếu dùng như chè khác thì đến quá. Phở - Bản hiệu lại chuyên môn chế tạo các thứ phở rất ngon, rất đẹp, điện quang, kim tuyến, và cây hồng, thơm ngon, các quý khách ai muốn biết gì cũng làm được, xin hãy đồng lòng chiếu cố mà chân hương hội hòa hòa, có phần ngon nhất tại các Tổng-cục và các Đại-lý Tiễn-long Thương-đoàn lại sẽ nhận bán. Thờ kính Táp-chi cho tiện các chủ tàu quán từ xưa đến nay.

Kính cáo

Tiên Long thương đoàn Tổng-cục

ĐIỂM KÝ: Bè nhất tổng cục ở Hanoi 400 phố Hanoi (Hanoi) số 479

Y. LUNG KÝ: Bè nhất tổng cục ở Hanoi 400 phố Hanoi (Hanoi) số 479

ĐIỂM KÝ: Bè nhất tổng cục ở Hanoi 400 phố Hanoi (Hanoi) số 479

ĐIỂM KÝ: Bè nhất tổng cục ở Hanoi 400 phố Hanoi (Hanoi) số 479

Directeur: Gérard Huỳnh-Thơ-Khang